

Sygn. akt I AGa 14/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Kamil Grzesik
Protokolant:	Katarzyna Mitan

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2023 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z o.o. w K.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 17 listopada 2021 r. sygn. akt IX GC 992/20

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 8.100 zł (osiem tysięcy sto złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

I AGa 14/22

UZASADNIENIE

Wyroku z dnia 22 lutego 2023 r.

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2021 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił powództwo (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K., w którym domagała się zasądzenia od strony pozwanej Towarzystwa (...) spółki akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 323.165 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądził na rzecz pozwanego koszty postępowania.

Sąd pierwszej instancji poczynił ustalenia faktyczne, szczegółowo zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku (k. 207-210), które to ustalenia Sąd Apelacyjny w całości podzielił i przyjął za własne.

W ustalonym przez siebie stanie faktycznym, po dokonaniu analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego, Sąd Okręgowy oddalił powództwo przyjmując, że wystarczającą ku temu przesłanką był brak wykazania przez stronę powodową wysokości rzekomo poniesionej szkody, co skutkowało brakiem potrzeby rozstrzygnięcia o innych

zarzutach strony pozwanej. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że strona powodowa na wykazanie rzekomej szkody w zasadzie ograniczyła się do przedłożenia porozumień z 10 marca 2017 r. i z 29 stycznia 2018 r., w wyniku których najpierw (...), a ostatecznie strona powodowa została obciążona kwotą 71.444,52 euro. Z treści każdego z porozumień wynikało wyłącznie, że kwota 71.444,52 euro to „suma globalna i ryczałtowa”. Z porozumień nie wynikało, jak została skalkulowana ta kwota i z czego dokładnie wynikała.

Sąd podniósł też, że porozumienie zawarte w dniu 29 stycznia 2018 r. było w istocie ugodą pozasądową zawartą między stroną powodową a (...), w ramach której strona powodowa uznała roszczenie odszkodowawcze. Ugoda i zawarte w niej uznanie roszczenia nie zostały uzgodnione ze stroną pozwaną, ani nie zostały przez nią zaakceptowane. Strona pozwana powzięła wiedzę o porozumieniu z 29 stycznia 2018 r. już po jego zawarciu. W konsekwencji porozumienie nie wiązało strony pozwanej i samo w sobie nie mogło być podstawą do wypłaty odszkodowania przez stronę pozwaną. Strona powodowa powinna zatem wykazać, że kwota przyjęta „globalnie i ryczałtowo” stanowiła rzeczywisty koszt naprawy (szkody), a także wykazać, jaki zakres napraw składał się na kwotę 71.444,52 euro. Natomiast wbrew twierdzeniom strony powodowej w aktach szkody nie było żadnych dowodów (dokumentów źródłowych) mających potwierdzić zasadność kalkulacji szkody na kwotę 71.444,52 euro. Sąd przeanalizował akta szkody zapisane na płycie CD, dołączonej do odpowiedzi na pozew. Akta szkody liczył 222 pliki, a niektóre z plików liczyły po kilkadziesiąt stron. Analiza akt szkody zajęła Sądowi kilka godzin i okazała się zbyteczna, gdyż wbrew stanowisku strony powodowej zawartego w pozwie, w aktach szkody nie było żadnych miarodajnych dokumentów źródłowych potwierdzających kalkulację szkody na kwotę 71.444,52 euro. W aktach szkody nie było żadnych dokumentów źródłowych, w tym kalkulacji, kosztorysów, faktur dotyczących poniesienia szkody (kosztów naprawy) w wysokości 71.444,52 euro z powodu zalania restauracji hotelowej w dniu 29 sierpnia 2015 r. W aktach szkody znajdowały się wyłącznie dokumenty źródłowe dotyczące innych zdarzeń szkodowych względnie dokumenty tak opisane, że na ich podstawie nie było możliwe ustalenie, jakich zdarzeń szkodowych dotyczyły. Ponadto w aktach szkody zostały zgromadzone wydruki zatytułowane „podsumowanie strat finansowych- szkoda (...) w dniu 20 sierpnia 2015 r.” na łączną kwotę 200.732,19 euro netto- wydruki te miały charakter wyłącznie szacunkowy i ogólnikowy w zakresie poszczególnych pozycji mających składać się na rzekomą szkodę; wydruk z uwagi na formę i treść nie miał w realiach niniejszej sprawy żadnej wartości dowodowej i nie potwierdzał rzeczywiście poniesionej szkody; ponadto były to szacunki znacznie zawyżone w stosunku do kwoty 71.444,52 euro. Ponadto w aktach szkody zalegały wydruki wybiórczych ofert na niektóre z prac naprawczych dotyczących zdarzenia z 20 sierpnia 2015 r. Z uwagi na ich formę, treść i wybiórczość nie było możliwe na ich podstawie ustalenie, czy prace naprawcze zostały zlecone, wykonane i jaka była ich łączna wartość.

Sąd pierwszej instancji ocenił też, fakt, że strona pozwana nie przeprowadziła oględzin na miejscu zdarzenia i sama nie oszacowała w toku likwidacji szkody zakresu i wysokości szkody związanej z zalaniem restauracji w dniu 20 sierpnia 2015 r. W jego ocenie nie dawał on podstaw do zwolnienia strony powodowej z obowiązku wykazania zakresu i wysokości szkody w toku niniejszego postępowania sądowego. W toku postępowania sądowego ciężar wykazania szkody spoczywa na poszkodowanym (tu: na stronie powodowej). Ponadto w niniejszym postępowaniu sądowym strona powodowa nie domagała się zapłaty odszkodowania według kalkulacji, ale wg rzekomo realnie poniesionej szkody. W konsekwencji tym bardziej obowiązek wykazania sposobu kalkulacji wysokości szkody (w tym zakres wykonanych prac naprawczych i ich wartość) spoczywał według sądu na stronie powodowej.

Ostatecznie Sąd Okręgowy uznał, że skoro strona powodowa nie wykazała wysokości rzekomo poniesionej szkody zbędna była analiza prawa francuskiego w celu rozstrzygnięcia, czy (...). zasadnie wypłaciło odszkodowanie na rzecz (...) i czy będzie uprawnione do wystąpienia z roszczeniem regresowym w stosunku do strony pozwanej.

Z powyższym rozstrzygnięciem nie zgodziła się strona powodowa, zaskarżając wyrok z dnia 17 listopada 2021 r. w całości wnosząc o jego zmianę i zasądzenie kwoty dochodzonej pozwem oraz kosztów postępowania ewentualnie o jego uchylenie.

Zaskarżonemu orzeczeniu powódka zarzuciła:

1) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 822 w związku z art. 805 § 1 i §2 pkt 1) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1740) zwanej dalej „Kc” poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, tj. poprzez nierozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sprawy i oddalenie powództwa skutkujące zwolnieniem Pozwanej z odpowiedzialności wypłaty odszkodowania wobec Powódki z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone w trakcie prowadzonej przez Powódkę działalności gospodarczej tj. w ramach wykonywanych przez Powódkę robót budowlanych: instalacji wodno-kanalizacyjnych (szkoda w restauracji na I piętrze (...)w P.), a to przy spełnieniu wszystkich przesłanek tejże odpowiedzialności Pozwanej wynikających z przepisów prawa oraz zapisów umownych (Polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Nr (...) (...); Polisa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej Nr (...) (...); Ogólne warunki ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zatwierdzone uchwałą Zarządu Pozwanej nr (...));

2) naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 6 Kc w związku z art. 6 i art. 8 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o rzeczniku finansowym (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 2279) oraz art. 232 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (tj. Dz. U. 2021 r. poz. 1805), zwanej dalej „Kpc”, poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, skutkujące nierozpoznanie przez Sąd I instancji istoty sprawy, a to na skutek uznania, że ciężar dowodu w zakresie wykazania poniesienia szkody przez Powódkę oraz wysokości tejże szkody w postępowaniu przed Sądem I instancji spoczywał na Powódce, podczas gdy konsekwencją nierozpatrzenia przez Pozwaną reklamacji Powódki w przepisany terminie 30 dni od daty otrzymania tejże reklamacji jest domniemanie, że reklamacja ta została rozpatrzona zgodnie z wolą klienta czyli Powódki, co w postępowaniu sądowym, w którym Powódka dochodzi swojego roszczenia skutkuje odwróceniem ciężaru dowodowego - w konsekwencji to na Pozwanej spoczywał ciężar dowodu, że Powódce nie przysługuje roszczenie o odszkodowanie z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia OC lub przysługuje ono w niższej wysokości (zgodnie z Uchwałą Sądu Najwyższego z dnia 13.06.2018 r., III CZP 113/17);

3) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 232 Kpc w związku z art. 361 Kc, poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji, że Powódka nie wywiązała się z obowiązku udowodnienia okoliczności, z których wywodzi skutki prawne tj. faktu poniesienia szkody majątkowej oraz jej rozmiaru w sytuacji, gdy:

-Powódka przedstawiła szczegółowo w pozwie zasady naprawienia/rozliczenia szkody pomiędzy uczestnikami procesu inwestycyjnego (inwestorem (...), generalnym wykonawcą (...), podwykonawcą (...)) oraz dokumenty na ich poparcie: korespondencja pomiędzy stronami, umowy dotyczące rozliczeń szkody w restauracji na 1 piętrze (...) pomiędzy (...), a (...) i (...), a Powódką, które jednoznacznie wskazują na wartość rzeczywiście poniesionych kosztów naprawy przedmiotowej szkody tj. kwotę 71.444,52 EUR, która to kwota stanowi rzeczywisty uszczerbek w majątku Powódki z tytułu naprawy szkody na skutek zalania restauracji na I piętrze Hotelu (...) z powodu prac instalacyjnych wykonywanych przez Powódkę w ramach prowadzonej działalności;

-Powódka przedstawiła wyczerpującą korespondencję z Pozwaną zawierającą informacje i wielokrotne wezwania Pozwanej do wzięcia udziału w oszacowaniu powstałej szkody w restauracji na I piętrze Hotelu (...), które to wezwania zostały przez Pozwaną zignorowane; Pozwana miała kilkakrotnie możliwość oszacowania szkody niedługo po tym jak szkoda wystąpiła, z powodu braku należytej staranności zaniechała jednak tych czynności;

-Z uwagi na zaniechanie Pozwanej w zakresie rozpatrzenia w terminie reklamacji Powódki z dnia 18.11.2019 r. (w rzeczywistości reklamacja ta nie została rozpatrzona przez Pozwaną do dnia złożenia pozwu, pomimo rozlicznych monitów ze strony Powódki, których dowody załączone zostały do pozwu) zastosowanie znajduje domniemanie, jakoby Pozwana uznała roszczenie Powódki w kwocie 71.444,52 EUR (równowartość tej kwoty w PLN dochodzona pozwem), w konsekwencji nastąpiła zmiana rozkładu ciężaru dowodu pomiędzy stronami; to nie Powódka winna dowieść szkody i jej wysokości (co i tak uczyniła, wbrew twierdzeniom Sądu I instancji w treści pozwu i załączonych dokumentów), ale to Pozwana winna przedstawić dowody na poparcie swych twierdzeń, wskazanych w odpowiedzi na pozew uzasadniających oddalenie powództwa, czego nie zrobiła; co więcej Pozwana jako ubezpieczyciel z powodu

własnego niedbalstwa nie dokonała oszacowania stwierdzonej szkody, nie posiada zatem żadnych argumentów i dowodów wskazujących na odmienną, niż dochodzona przez Powódkę wartość szkody;

-Sąd pierwszej instancji nie przeprowadził: postępowania dowodowego, oceny dowodów, wszechstronnego rozpatrzenia zgromadzonego materiału dowodowego;

4) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 Kpc w zw. z art. 230 Kpc poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, a to poprzez pominięcie przez Sąd I instancji przy rozpatrywaniu sprawy i orzekaniu twierdzeń i dowodów powołanych przez Powódkę na okoliczność nierozpatrzenia przez Pozwaną reklamacji Powódki z dnia 18.11.2019 r. w określonym przepisami prawa terminie 30 dni od daty otrzymania reklamacji i wynikających z tego faktu konsekwencji dla rozpatrzenia roszczenia Powódki (domniemanie prawne uznania roszczenia przez Pozwaną, przerzucenie ciężaru dowodu w postępowaniu przed sądem na Pozwaną);

5) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 8 w zw. z art. 6 ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o rzeczniku finansowym poprzez nieuwzględnienie przez Sąd I instancji domniemania wynikającego z powołanego przepisu, zgodnie z którym w przypadku „niedotrzymania terminu określonego w art. 6 powołanej ustawy (30 dni), a w określonych przypadkach terminu określonego w art. 7, reklamację uważa się za rozpatrzoną zgodnie z wolą klienta” oraz konsekwencji tego domniemania w zakresie postępowania cywilnego przy rozpatrywaniu roszczenia Powódki tj. rozkładu ciężaru dowodu pomiędzy stronami w postępowaniu cywilnym; konsekwencją zaniechania Pozwanej jako instytucji finansowej w zakresie nierozpatrzenia reklamacji Powódki z tytułu dochodzonego roszczenia z polisy OC jest przyjęcie, że Pozwana uznała roszczenie Powódki; w rezultacie w wytoczonym przez Powódkę procesie to Pozwana, a nie Powódka musi udowodnić brak zaistnienia szkody po stronie Powodowej, ewentualnie, że rozmiar poniesionej przez Powódkę szkody jest mniejszy niż wskazany w pozwie;

6) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 227 Kpc w zw. z art. 278 § 1 Kpc poprzez oddalenie przez Sąd I instancji wniosku o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu prawa francuskiego - prawa ubezpieczeń na fakty powołane w pozwie, w szczególności na fakt zasadności wypłaty odszkodowania przez (...)na rzecz inwestora (...) i wyłączenia ewentualnego regresu (...) w stosunku do Pozwanej, a to zwłaszcza wobec brzmienia art. 51a § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 2072), który to przepis dopuszcza możliwość przeprowadzenia w postępowaniu cywilnym dowodu z opinii biegłego w zakresie prawa obcego państwa;

7) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 327 (1) § 1 Kpc poprzez brak odniesienia się przez Sąd I instancji w uzasadnieniu orzeczenia do kwestii nierozpatrzenia przez Pozwaną w terminie reklamacji Powódki z dnia 18.11.2019 r. oraz konsekwencji tego zaniechania Pozwanej dla rozpatrzenia roszczenia Powódki;

8) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 Kpc poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na sprzecznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz naruszających zasady logiki i doświadczenia życiowego, ustaleniach faktycznych, jakoby Powódka, zgodnie z art. 6 Kc nie przedstawiła stosownego materiału dowodowego na okoliczność poniesionej szkody oraz jej wysokości, podczas, gdy strona powodowa szczegółowo opisała w pozwie zasady rozliczeń szkody wg prawa francuskiego pomiędzy uczestnikami procesu inwestycyjnego: inwestorem (...), generalnym wykonawcą (...), podwykonawcą (...) oraz samą Powódką, przedstawiła także umowy wzajemnych rozliczeń z tytułu dokonanych napraw szkody pomiędzy (...) a (...) i (...) a Powódką, jasno wskazujące na wysokość kosztów rzeczywiście poniesionych przez Powódkę z tytułu naprawy szkody, a to zwłaszcza wobec zaniechania Pozwanej w dokonaniu oszacowania szkody oraz rozpatrzenia reklamacji Powódki skutkującego domniemaniem uznania roszczenia Powódki przez Pozwaną i odwróceniem ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym;

9) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 Kpc poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na sprzecznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz naruszających zasady logiki i doświadczenia życiowego, ustaleniach faktycznych jakoby porozumienie dotyczące rozliczeń szkody zawarte pomiędzy (...) a Powódką, z którego to Powódka wywodzi wartość dochodzonego przez siebie odszkodowania nie zostało uzgodnione z Pozwaną, ani przez nią zaakceptowane, podczas gdy z załączonej do pozwu korespondencji pomiędzy stronami wynika, że Powódka informowała Pozwaną o zamiarze zawarcia tegoż porozumienia oraz niezwłocznie o jego podpisaniu; Pozwana zatem od początku posiadała wiedzę na temat zawarcia ww. porozumienia rozliczeniowego pomiędzy (...) a Powódką i nigdy się temu nie sprzeciwiła, ani nie wniosła żadnych zastrzeżeń;

10) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 Kpc poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na sprzecznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz naruszających zasady logiki i doświadczenia życiowego, ustaleniach faktycznych, że to Powódka winna wykazać, że „kwota przyjęta globalnie i ryczałtowo” w porozumieniu rozliczeniowym zawartym z (...) stanowiła rzeczywisty koszt naprawy szkody, a także jaki zakres napraw składał się na kwotę 71.444,52 EUR, podczas gdy:

-zgodnie z zasadą odwróconego ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym (na skutek nierozpatrzenia przez Pozwaną reklamacji Powódki) to nie Powódka, a Pozwana winna wykazać, że wartość poniesionej przez Powódkę szkody była niższa niż dochodzona pozwem (i wynikająca z zawartego z (...) porozumienia), co jest niemożliwe, z uwagi na fakt, że na skutek braku należytej staranności Pozwanej (dodajmy: działającej jako profesjonalista) Pozwana nie dokonała w procesie likwidacji szkody oszacowania jej wartości, pomimo licznych wezwań ze strony poszczególnych uczestników procesu inwestycyjnego we Francji i samej Powódki; w tym zakresie brak uzasadnienia dla powoływania się przez Pozwaną na wyceny dokonane przez innych ubezpieczycieli (ubezpieczycieli (...), (...), (...));

-Powódka jako podwykonawca na inwestycji w P. nie miała dostępu do dokumentów księgowych/rachunkowych generalnego wykonawcy (...) czy podwykonawcy (...), nie była też w mocy, pomimo starań, uzyskać te dokumenty, mogła polegać w tym względzie jedynie na dobrej woli partnerów biznesowych w przekazaniu jej dokumentów czy oświadczeń koniecznych do rozliczenia szkody z Pozwaną; niemniej Powódka przedstawiła wszelkie dokumenty i oświadczenia na uzasadnienie swych twierdzeń oraz usunięcie wątpliwości Pozwanej; dodać należy, że Pozwana jako instytucja finansowa/ubezpieczyciel w zakresie posiadanych wątpliwości co do likwidacji szkody miała większą legitymację do uzyskania stosownych informacji i danych od uczestników procesu inwestycyjnego (czy ich ubezpieczycieli) niż Powódka, pomimo, że posiada swoje placówki także we Francji - nigdy jednak tego nie uczyniła;

11) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 Kpc poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na sprzecznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz naruszających zasady logiki i doświadczenia życiowego, ustaleniach faktycznych, jakoby strona powodowa pozbawiła stronę pozwaną i Sąd możliwości zweryfikowania kalkulacji rzekomo poniesionej szkody w wysokości 71.444,52 PLN, podczas, gdy - zgodnie z zasadą odwróconego ciężaru dowodu w postępowaniu sądowym (na skutek nierozpatrzenia przez Pozwaną reklamacji Powódki) - to nie Powódka, a Pozwana winna wykazać, że wartość poniesionej przez Powódkę szkody była niższa niż wskazana przez pozwaną w reklamacji oraz dochodzona pozwem (i wynikająca z zawartego z (...) porozumienia);

12) naruszenie przepisów postępowania mogące mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 Kpc poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na sprzecznych z treścią materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz naruszających zasady logiki i doświadczenia życiowego, ustaleniach faktycznych, jakoby kwota dochodzonego przez Powódkę odszkodowania (71.444,52 EUR) była wątpliwa ze względu na wartość szkody ustaloną przez biegłych (...) na zlecenie inwestora (...) (111.896,10 EUR), podczas, gdy Pozwana pomimo licznych wezwań nie stawiała się na miejscu szkody i nie dokonała samodzielnie i we własnym zakresie jej oszacowania w całym postępowaniu likwidacyjnym (choć mogła

i powinna była to zrobić), a Powódka wyczerpująco wyjaśniła w pozwie oraz załączonych do pozwu dokumentach (oświadczeniach), że odszkodowanie na rzecz (...) zostało wypłacone przez (...) Ltd bezpodstawnie, z uwagi na obowiązujący we Francji system ubezpieczeń obowiązkowych.

Pozwany w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

Rozważania prawne w niniejszej sprawie rozpocząć należy od stwierdzenia, że z przewidzianego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność odrębnego odniesienia się w uzasadnieniu wyroku do każdego argumentu podniesionego w jej treści. Wystarczy, jeśli sąd drugiej instancji odniesie się do zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem rozstrzygnięcia (tak uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2021 r., sygn. akt I CSK 709/20). Zgodnie z art. 327.1 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku sporządza się w sposób zwięzły. Jeżeli zarzuty apelacyjne są ponadprzeciętnie rozbudowane, można je rozważać łącznie, chwytając oś problemu, byleby podsumować je stanowczą puentą z wyjaśnieniem, dlaczego tego rodzaju argumentacja nie jest zasadna (tak postanowienie SN z 17 listopada 2020 r., I UK 437/19). Ma to szczególne znaczenie w niniejszej sprawie, w której apelacja powódki zwiera dwanaście zarzutów, które de facto sprowadzają do dwóch okoliczności, a mianowicie twierdzenia, że strona powodowa wykazała wysokość dochodzonego roszczenia oraz, że ciężar udowodnienia wysokości szkody w niniejszej sprawie spoczywał na stronie pozwanej.

Szczegółowe rozważania w niniejszej sprawie należy jednak rozpocząć od stwierdzenia, że nie był zasadny najdalej idący zarzut apelacji, dotyczący nierozpoznania istoty sprawy.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 lutego 2014 r., sygn. akt II PK 129/13 (Lex nr 1441272) w judykaturze pojęcie "nierozpoznanie istoty sprawy" jest rozumiane jednolicie. W wyrokach: z dnia 9 stycznia 2001 r., I PKN 642/00 (OSNAPiUS, 2002 Nr 17, poz. 409), z dnia 5 lutego 2002 r., I PKN 845/00 (OSNP 2004, Nr 3, poz. 46), z dnia 12 lutego 2002 r., I CKN 486/00 (OSP 2003, Nr 3, poz. 36), z dnia 25 listopada 2003 r., II CK 293/02 (LexPolonica nr 405129), z dnia 24 marca 2004 r., I CK 505/03 (Monitor Spółdzielczy 2006, nr 6, s. 45) oraz z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11 (OSNP 2012, nr 15-16, poz. 199) przyjęto, że do nierozpoznania istoty sprawy dochodzi wówczas, gdy rozstrzygnięcie sądu nie odnosi się do tego, co było przedmiotem sprawy, gdy sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie. Podobnie w wyroku z dnia 26 stycznia 2011 r., IV CSK 299/10 (LEX nr 784969) Sąd Najwyższy przyjął, że pojęcie "istoty sprawy" dotyczy jej aspektu materialnoprawnego i zachodzi w sytuacji, gdy sąd nie zbadał podstawy materialnoprawnej dochodzonych roszczeń, jak też skierowanych przeciwko nim zarzutów merytorycznych, tj. nie odniósł się do tego, co jest przedmiotem sprawy uznając, że nie jest to konieczne z uwagi na istnienie przesłanek materialnoprawnych, czy procesowych unicestwiających dochodzone roszczenie. W wyroku z dnia 12 stycznia 2012 r., II CSK 274/11 (LEX nr 1110971) uznano, że nierozpoznanie istoty sprawy dotyczy niezbadania roszczenia będącego podstawą powództwa.

W ocenie Sądu Apelacyjnego roszczenie strony powodowej zostało merytorycznie ocenione przez Sąd I instancji, jak również odniósł się Sąd do zarzutów pozwanej. Podstawą rozstrzygnięcia Sądu I instancji stały się uchybienia dowodowe strony powodowej co czyniło zbędnym szczegółowe rozważania dotyczące samej zasady odpowiedzialności, która zresztą nie budziła w niniejszej sprawie wątpliwości. Jak prawidłowo ustalił sąd pierwszej instancji, strony wiązała umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie, której znajdowały się szkody wynikłe z wadliwego wykonania usług przez powódkę. Podstawą rozstrzygnięcia sądu było po pierwsze ustalenie, że to na powódce, zgodnie z art. 6 k.c. ciążył obowiązek udowodnienia powstania i wysokości szkody, a także związku przyczynowego między wykonywaniem przez nią wadliwej usługi, a powstaniem szkody. Po drugie zaś stwierdzenie, że powódka ciężarowi temu nie podołała. Sąd dokonał wnikliwej oceny materiału dowodowego przedstawionego przez

powódkę i doszedł do słusznego wniosku, że ta w żaden sposób nie wykazała co konkretnie składało się na kwotę, którą wypłaciła w ramach ugody z poszkodowanym.

Sąd Okręgowy przeprowadził właściwie postępowanie dowodowe i dokonał oceny zgromadzonych dowodów, na podstawie czego poczynił ustalenia faktyczne w sprawie istotne dla zbadania zasadności żądania pozwu. Dokonał również oceny prawnej roszczenia w oparciu o wskazane przez powódkę podstawy faktyczne.

Nie zasługiwał na uwzględnienie również zarzut dotyczący naruszenia przez Sąd I instancji art. 327.1 § 1 k.p.c. Uzasadnienie wyroku nie jest skrótowe i zawiera niezbędne rozważania Sądu na temat okoliczności przemawiających za utrzymaniem w mocy przedmiotowego nakazu zapłaty z weksla. Sąd I instancji w sposób wyraźny wskazał na jakich dowodach oparł się uznając roszczenie powódki za bezzasadne, jak również odniósł się do wszystkich jej twierdzeń. W tym miejscu zauważyć należy, że powódka na etapie postępowania pierwszo instancyjnego nie powoływała się na przeniesienie ciężaru dowodu wynikające w jej ocenie z art. 8 ustawy z dnia 05 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o rzeczniku finansowym, a skoro ustawa ta nie znajdowała zastosowania w niniejszej sprawie (o czym poniżej) to nie było potrzeby szczegółowych rozważań w tym zakresie.

Jak wskazuje się w utrwalonym orzecznictwie (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt I ACa 1067/14, LEX nr 1711373) naruszenie wymagań, jakim winno odpowiadać uzasadnienie orzeczenia sądu, może być ocenione jako mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy w sytuacjach tylko wyjątkowych, do których zaliczyć można takie, w których braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej są tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej.

Tego rodzaju zasadniczych wad motywy zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego nie zawierają.

Możliwa jest pełna weryfikacja rozstrzygnięcia i dokonanie jego kontroli instancyjnej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego ustalenia stanu faktycznego zostały poczynione przez Sąd I instancji prawidłowo, z poszanowaniem reguł wyrażonych w przepisie art. 233 § 1 k.p.c., co sprawiło, że Sąd Apelacyjny przyjął go za własny. Prawidłowe ustalenia faktyczne stanowiły konsekwencję przeprowadzenia przez Sąd Okręgowy poprawnej oceny wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów i stały się one podstawą dokonania właściwych rozważań prawnych. Rozważania Sądu Okręgowego są również właściwe, wszechstronne i należycie osadzone zarówno w materiale dowodowym sprawy, jak i w przepisach prawa.

Wskazując na wadliwość ustaleń faktycznych apelująca zarzuciła naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 230 k.p.c. poprzez pominięcie przez Sąd I instancji twierdzeń i dowodów powołanych przez powódkę na okoliczność nierozpatrzenia przez pozwaną reklamacji powódki z dnia 18 listopada 2019 r. Jak się wydaje intencją skarżącego było wskazanie, że Sąd Okręgowy wbrew zebranemu materiałowi dowodowemu nie poczynił ustaleń w zakresie braku rozstrzygnięcia reklamacji powódki, a ta okoliczność skutkować miała przeniesieniem ciężaru dowodu na stronę pozwaną. Odnosząc się do powyższego stwierdzić należy, że powyższa okoliczność faktyczna, jakkolwiek niesporna, nie miała istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie bowiem z uwagi na fakt, że powódka nie posiadała statusu klienta rynku finansowego i tym samym, zastosowania w niniejszej sprawie nie znajdowała ustawa z dnia 05 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o rzeczniku finansowym, co czyniło zbędnym ustalenia dotyczące rozpatrzenia reklamacji powódki. Jedynie na marginesie zauważyć należy, że zanim strona Powodowa złożyła reklamację w listopadzie 2019 r. składała odwołania od decyzji pozwanego, na które pozwany odpowiedział w pismach z dnia 02.07.2018 r. oraz z dnia 27.05.2019 r. W konsekwencji reklamacja strony powodowej stanowiła kolejne odwołanie, które nie wносиło niczego nowego do sprawy.

Kolejny zarzut powódki dotyczący ustaleń faktycznych dotyczył naruszenia przepisów postępowania mogącego mieć wpływ na wynik sprawy, a to art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niedokonanie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów polegające na sprzecznych z treścią materiału

dowodowego zgromadzonego w sprawie oraz naruszających zasady logiki i doświadczenia życiowego, ustaleniach faktycznych, jakoby Powódka, zgodnie z art. 6 Kc nie przedstawiła stosownego materiału dowodowego na okoliczność poniesionej szkody oraz jej wysokości. W ocenie Sądu Apelacyjnego zarzut ten jest sformułowany wadliwie i w swej istocie nie dotyczy oceny materiału dowodowego na podstawie art. 233 k.p.c., a stanowi kolejne powtórzenie twierdzeń dotyczących udowodnienia roszczenia. Odnosząc się do jego rzeczywistych intencji stwierdzić należy, że wbrew stanowisku powódki zebrany w sprawie materiał dowodowy nie pozwalał, nie tylko na ustalenie powstania i wysokości szkody, ale również odpowiedzialności powódki za jej wyrządzenie.

Strona powodowa wykazując szkodę ograniczyła się do przedłożenia porozumień z 10 marca 2017 r. i z 29 stycznia 2018 r., w wyniku których najpierw (...), a ostatecznie strona powodowa została obciążona kwotą 71.444,52 euro. Z treści każdego z porozumień wynikało wyłącznie, że kwota 71.444,52 euro to „suma globalna i ryczałtowa”. Z porozumień nie wynikało, jak została skalkulowana ta kwota i z czego dokładnie wynikała. Sąd zasadnie podkreślił, że strona powodowa powinna była wykazać, że kwota przyjęta „globalnie i ryczałtowo” stanowiła rzeczywisty koszt naprawy, a także wykazać, jaki zakres napraw składał się na kwotę 71.444,52 euro, zwłaszcza, że zwroty „globalnie i ryczałtowo” wskazywały na umowne, uproszczone przyjęcie określone kwoty, mającej stanowić rzekomą wysokość szkody. Sąd Apelacyjny podziela stwierdzenie sądu pierwszej instancji, że ze zwrotów „globalnie i ryczałtowo” jednoznacznie wynikało, że kwota 71.444,52 euro nie była wynikiem kalkulacji, ustaleń co do zakresu i wartości prac naprawczych, ale była wynikiem przyjętego całkowicie niewyjaśnionego uproszczenia.

Usprawiedliwienia dla powyższych uchybień dowodowych nie stanowią twierdzenia powódki jakoby, nie miała ona dostępu do dokumentów księgowych generalnego wykonawcy (...) czy podwykonawcy (...)i mogła polegać jedynie na dobrej woli partnerów biznesowych w przekazaniu jej dokumentów czy oświadczeń koniecznych do rozliczenia szkody z pozwaną. Po pierwsze bowiem powódka zawierając umowę pozasądową winna zażądać od drugiej jej strony wszelkich dokumentów uzasadniających jej odpowiedzialność oraz wykazujących wysokość szkody kontrahenta. Zawarcie umowy bez jakichkolwiek dokumentów potwierdzających te okoliczności stanowiło wyraz co najmniej niedopatrzności, którego konsekwencje nie mogą być w niniejszym postępowaniu przenoszone na stronę pozwaną. Dodatkowo zauważyć należy, że strona powodowa, będąc reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika mogła złożyć wniosek o zobowiązanie ww. podmiotów przez Sąd do przedłożenia stosownych dokumentów, niezbędnych dla rozstrzygnięcia sporu. Zgodnie z art. 248 § 1 k.p.c. każdy obowiązany jest przedstawić na zarządzenie sądu w oznaczonym terminie i miejscu dokument znajdujący się w jego posiadaniu i stanowiący dowód faktu istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy, chyba że dokument zawiera informacje niejawne. Powódka nie wykazała także kto wykonał prace naprawcze: (...) czy Inwestor we własnym zakresie - z uwagi na roszczenie regresowe (...) można sądzić, że szkoda została naprawiona na koszt Inwestora, który uzyskał odszkodowanie z własnej polisy majątkowej. Strona powodowa nie wykazała również co się stało z kwotą 71.444,52 EUR, którą miał otrzymać (...) na pokrycie szkód (najpierw od (...), a potem (...) od (...)) na mocy porozumienia (...). Nie wiadomo, czy (...) tę kwotę zatrzymał, czy też wydatkował tę kwotę na pokrycie szkód w (...). Strona powodowa nie przedłożyła żadnego wezwania do zapłaty, naprawienia szkody lub zgłoszenia szkody przez bezpośrednio poszkodowanego tj. (...) tatę. W konsekwencji nie sposób ustalić, na jakiej podstawie generalny wykonawca dokonał potrącenia kwoty w wysokości 71.444,52 EUR i czy takie działanie było uzasadnione i konieczne.

Podzielić należy również argumentację Sądu I Instancji, że sam fakt, że strona pozwana nie przeprowadziła oględzin na miejscu zdarzenia i sama nie oszacowała w toku likwidacji szkody zakresu i wysokości szkody związanej z zalaniem restauracji w dniu 20 sierpnia 2015 r. nie dawał podstaw do zwolnienia strony powodowej z obowiązku wykazania zakresu i wysokości szkody w toku niniejszego postępowania sądowego. Należy podkreślić, że żadne przepisy nie nakładają na ubezpieczyciela obowiązku przeprowadzenia wizji lokalnej przed wydaniem decyzji w sprawie wypłaty odszkodowania. Tym bardziej, że przedmiotowa nieruchomość znajdowała się za granicą, co wiązałoby się nie tylko z dużym nakładem finansowym, ale przede wszystkim z nakładem czasowym. Co istotne, dla wydania decyzji w sprawie wizja nie była konieczna, konieczne było natomiast przedłożenie stosownych dokumentów takich jak faktury, kosztorysy czy też dokumentacja fotograficzna.

Również w zakresie zawartego porozumienia pomiędzy stroną powodową a (...), które stanowiło podstawę żądania, podkreślić trzeba, że sam fakt poinformowania pozwanego o zamiarze zawarcia porozumienia nie oznacza, że pozwany

posiadała wiedzę i akceptował warunki ustalone przez strony. Zgodnie z § 10 ust. 6 OWU w razie zgłoszenia roszczenia Ubezpieczający i Ubezpieczony nie są uprawnieni do podejmowania działań zmierzających do jego uznania lub zaspokojenia ani też do zawarcia ugody z osobą poszkodowaną bez zgody(...). W razie naruszenia powyższego zakazu (...) zwolniony jest z obowiązku wypłaty odszkodowania lub może zmniejszyć świadczenie stosownie do wpływu, jaki miało działanie Ubezpieczonego na zobowiązania stron, chyba że z uwagi na okoliczności sprawy Ubezpieczony nie mógł postąpić inaczej. Bezzasadne są więc twierdzenia apelacji dotyczące naruszenia przez sąd pierwszej instancji art. 232 k.p.c. i 361 k.c.

Reasumując zatem tę część rozważań stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy właściwie ustalił stan faktyczny niniejszej sprawy, a dodatkowo słusznie stwierdził, że dokumenty przedłożone przez powódkę nie są wystarczające do ustalenia wysokości wyrządzonej przez nią szkody. Podkreślić należy również, że wobec braku materiału źródłowego i wykonania już remontu zalanych pomieszczeń, zbędnym było dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, o który nawet strona powodowa nie wносиła.

Mając na względzie powyższe, również postanowienie Sądu I Instancji o oddaleniu wniosku strony powodowej o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu prawa francuskiego było prawidłowe i uzasadnione. Dowód ten nie był przydatny dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Dodatkowo teza dowodowa sprowadzająca się do żądania dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z zakresu prawa francuskiego na okoliczność „zasadności wypłaty odszkodowania przez (...)” była zbyt ogólna, a uzyskany w ten sposób dowód nie miał by znaczenia procesowego w niniejszej sprawie. Dodatkowo wobec braku wykazania wysokości szkody dopuszczenie tego dowodu prowadziłoby tylko i wyłącznie do wydłużenia postępowania, a nie miałoby jakiegokolwiek wpływu na rozstrzygnięcie sporu.

Analizę materialnoprawnych zarzutów apelacji rozpocząć należy od rozstrzygnięcia podstawowego i niejako wstępnego problemu niniejszej sprawy, a mianowicie ustalenia rozkładu ciężaru dowodowego. Strona powodowa zarzuciła Sądowi I Instancji naruszenie art. 6 k.c. w zw. z art. 8 ustawy z dnia 05 sierpnia 2015 r. o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o rzeczniku finansowym, naruszenie art. 6 ww. ustawy, naruszenie art. 232 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 230 k.p.c. oraz naruszenie art. 327 (1) § 1 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i uznanie, że ciężar dowodu w zakresie wykazania poniesienia szkody przez powódkę oraz wysokości tejże szkody w postępowaniu przed Sądem I Instancji spoczywał na powódce, podczas gdy konsekwencją nierozpatrzenia przez pozwaną reklamacji powódki w przepisany terminie 30 dni od daty otrzymania tejże reklamacji jest domniemanie, że reklamacja ta została rozpatrzona zgodnie z wolą klienta, co skutkuje odwróceniem ciężaru dowodowego.

Zarzut ten nie jest jednak zasadny. Zgodnie bowiem z art. 1. ww. ustawy określa ona zasady rozpatrywania reklamacji przez podmioty rynku finansowego, składanych przez klientów tych podmiotów oraz zasady działania Rzecznika Finansowego. Art. 2 wskazuje, iż za klienta podmiotu rynku finansowego uważa się min. osobę będącą osobą fizyczną ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, jak też osobę fizyczną dochodzącą roszczeń na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2013 r. poz. 392, z 2014 r. poz. 827 oraz z 2015 r. poz. 1273, 1691, 1844 i 2281) od Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego lub Polskiego Biura Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Z definicji przyjętej przez ustawodawcę, kategoria klientów podmiotów rynku finansowego obejmuje zatem tylko i wyłącznie osoby fizyczne. Klientami w rozumieniu ustawy nie są osoby prawne ani też jednostki organizacyjne — bez względu na to, czy posiadają zdolność prawną. W konsekwencji Powódka jako spółka prawa handlowego nie podlega pod regulacje ww. ustawy, co czyni twierdzenia o przeniesieniu ciężaru dowodów bezpodstawnymi. Zatem wbrew twierdzeniom apelacji nie doszło w niniejszej sprawie do naruszenia art. 6 k.c. i art. 8 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Mając zatem na względzie powyższe rozważania apelacja powódki podlegała oddaleniu o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. realizując zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania. Na koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika strony powodowej przy przyjęciu stawki minimalnej wynikającej w zw. z § 2 pkt 7) oraz § 10 ust. 1 pkt 2) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 w sprawie opłat za czynności radów prawnych.